

Bloes

Het dagelijkse 'Ikje' op de achterpagina van NRC ging op 1 juli 2020 over het Duitse schoolexamen in coronatijden. Het was ingezonden door Margriet Zuidgeest, droeg de titel 'Netjes' en gaat zo:

In een keurig wit overhemd komt onze 16-jarige zoon beneden. 'Wat zie je er mooi uit! Waar ga je naartoe?', vraag ik. 'Ja, ik heb zo mondeling Duits', antwoordt hij.

'Dat zal de docent waarderen, dat je zo netjes verschijnt.'

'Nou, verschijnt... Het is online, hè!'

'O, online! Maar vanwaar die nette bloes dan?'

'We praten tien minuten over dagelijkse dingen. Dus als hij me vraagt wat ik draag, kan ik makkelijk onthouden wat ik moet zeggen: *eine Bluse*.'

Het 'Ikje' van Margriet Zuidgeest triggerd, als het goed is, bij de doorgewinterde docent Duits de bekende leerzame anekdote over de leerling die op reis in Duitsland merkt dat hij te weinig schone kleren bij zich heeft en daarom een Duitse kledingwinkel betreedt. Op de vraag van de verkoper: 'Kann ich Ihnen helfen?' antwoordt de Nederlander in zijn beste schoolduits: 'Ich suche eine Bluse'. Wedervraag van de verkoper: 'Welche Größe hat denn Ihre Freundin?'

In Nederland zijn de gendergrenzen vager dan in Duitsland. De Nederlandse Wikipedia verklaart, nogal cryptisch: 'Een bloes of blouse is een kledingstuk voor het bovenlichaam. Een blouse wordt ook wel "het overhemd voor dames" genoemd, maar dat is modetechnisch

een misverstand. In de regel is het zo dat een overhemd voor vrouwen een blouse genoemd wordt en dat er dus eigenlijk geen blouses voor heren bestaan. Wel is het zo dat het gangbaar is dat er ook in spreektaal gesproken wordt over een blouse voor heren. Officieel is het zo dat een overhemd (voor dames) de knoopjes aan de linkerzijde heeft en bij een overhemd voor mannen de knoopjes aan de rechterzijde zitten. Maar dat is geen typerend verschil tussen een blouse en een overhemd.'

Zeeman.com geeft geëmancipeerde informatie: 'Een geruite dames blouse behoort ook tot de trendy, modieuze blouses voor vrouwen en is erg geliefd bij zowel dames als heren.' Van de andere kant benaderd ziet het woordveld er zo uit: 'Een overhemd is een kledingstuk dat behoort tot de hemden en wordt van origine vooral gedragen door mannen. Nu worden overhemden al jaren ook gedragen door vrouwen, maar dan met een getailleerd model. Het kledingstuk voor vrouwen wordt dan vaak bloes of blouse genoemd in plaats van overhemd.' Op de door Zeeman zelf gestelde vraag 'Wat is het verschil met een blouse?' is het antwoord: 'Nee, er is geen verschil tussen een overhemd voor mannen en een blouse voor heren. Beide zijn het gemaakt van hetzelfde materiaal en dezelfde modellen (lange mouw of korte mouw). Ook hebben ze beide knoopjes en een kraag. Wel denkt men bij het woord blouse vaker aan vrijetijdskleding of casual herenkleding dan bij het woord overhemd. De kraag is wel essentieel. Zonder de kraag is het kledingstuk geen

overhemd meer, maar meer een shirt.'

Aan Duitse zijde worden (*Damen-*)Bluse en (*Herren-*)Hemd duidelijker uit elkaar gehouden. De Duitse Wikipedia definieert strak: 'Der Begriff Bluse bezeichnete ursprünglich ein lose fallendes Bekleidungsstück, das den Oberkörper bedeckt und von Arbeitern, Bauern, Künstlern und Kindern getragen wurde. Mittlerweile bezieht sich das Wort Bluse zumeist auf ein hemdartig geschnittenes Kleidungsstück, das von Mädchen und Frauen zum Rock oder zur Hose getragen wird.' En ook: 'Der Klassiker unter den Damenblusen ist die weiße Hemdbluse (in Anlehnung an das klassisch-elegante weiße Herrenhemd); hier sind die Kombinationsmöglichkeiten besonders vielfältig.'

Newyorker.de heeft voor € 4,99 een 'Hemd Bluse' (de firma NewYorker is niet vrij van de Engelse ziekte) in de aanbieding, een kaki kledingstuk in safaristijl met twee borstzakken, maar naar de snit te oordelen duidelijk niet voor heren bedoeld. Maar misschien is het genderpolitiek niet correct om dat zo te zeggen.

Overigens is het niet zo logisch dat de docent in een online mondeling Duits naar iets vraagt wat hij op het scherm kan zien. Zijn belangstelling zou volgens de psychologie van het videobellen eerder moeten uitgaan naar wat beneden de onderste beeldbegrenzing verborgen blijft. Dat is in de homeofficegrappen niet zozeer de salonfähige pantalon of slim tapered jeans als wel de stoere boxershorts of casual lounge wear shortama. Wat de examinandus ook draagt, het is de vraag of hij op dat idioom onder de gordel voorbereid is. EK ■